

Glem ikke!

Affotograferet maleri fra Sydsjællands Museums magasiner – malet af Johan Peter Raadsig 1871.

Indhold:	Side	Side
Redaktion & forening . . .	2	Fjordsvømninger i 1935 . . . 12
Kommende arrange- menter	2	Generalforsamling i lokal- historisk forening 14
Badestranden	3	Livet på en herregård 15
Sagen i Præstø Avis	7	Rettelsesblad til "Vækst og Idyl – Præstø . . ." 16
Årsmøde i arkivet	9	

**Præstø Lokalhistoriske Arkiv &
Lokalhistorisk Forening for Præstø Kommune**

Præstø Lokalhistoriske Arkiv

Styrelsen:

Formand: Søren Kæregaard
Arkivleder: Bent U. Mortensen
Næstform.: Keld Nørreslet
Kasserer: Ole Fog
Medl.: Elsie Björklund,
Frits Fabricius, Hans Baggesen
Knudsen, Gurli Z. Nielsen, Knud
Skovbæk, Lis Ratsach.

Kom.valgt: Niels True

Arkivets åbningstider:

Mandag kl. 17-19 &
1. lørdag i måneden
kl. 10.00 – 13.00
på Præstø bibliotek
Lindevej 45
tlf. 55 99 18 88

Lokalhistorisk Forening for Præstø Kommune

Bestyrelsen:

Formand: Knud Holm Nielsen
Næstformand: Ole E. Hansen
Kasserer: Kim C. Pedersen
Bestyrelsen i øvrigt:
Ralf Søgård Mortensen, Dorte
Worsoe

Foreningens repræsentant i arkivets
styrelse:

Ole E. Hansen

Suppleanter:

Inger Weber, .

Mogens Knudsen

Udgivere:

Præstø Lokalhistoriske Arkiv &
Lokalhistorisk Forening for Præstø
Kommune

Kommende arrangementer:

Lørdag d. 29.5.2004: Forsommertur til
Kragevig i egne biler!

Redaktion:

Ansvarshav.: Bent U. Mortensen
Øvrige: Elsie Björklund & Ralf Sø-
gård Mortensen.

September 2004: Sensommertur i samar-
bejde med bevaringsforeningen.

Torsdag d. 28.10.2004: Medlemsmøde
m. museumsinspektør Palle Birk Hansen,
Næstved: Blev Præstø grundlagt af
Skovkloster i Næstved?

Har du stof til bladet eller kommentarer til artiklerne, hører vi gerne fra dig. Ring til Bent U. Mortensen
55 99 17 55

Knud Holm Nielsen

– eller kig ind på arkivet!

Badestranden ved Præstø.

Lods Peter Elmue – fotograferet 1953.

Om tilblivelsen i årene 1935/36 af Peter Elmue.

Under et møde på hotel Danmark, nu Gøngekroen¹⁾, begyndte de første tanker om en badestrand med sand tæt ved Præstø by at tage form til praktisk udførelse. Jeg sad sammen med daværende borgmester, købmand Otto Madsen, og et par turister. Turisterne lovpriste Præstø med alle dens omgivende naturskønheder, men de sagde, at der manglede en sandbadestrand.

Her var jo nok en søbadeanstalt, men der manglede et sted, hvor

man efter badet kunne ligge i rent sand og tage solbad efter svømmeturen, flere kommuner havde anlagt en sådan kunstig badestrand. Jeg bemærkede, at det jo også kunne lade sig gøre her nedenfor hotel Frederiksminde, hvilket borgmesteren nok var interesseret i, men han mente, det blev for kostbart for kommunen.

Jeg foreslog herefter, at man lod havnen betale for en stærkt tiltrængt udretning af to meget skarpe hjørner i sejløbet, især hjørnet mellem Middelgrunden og Lilleholm. Her var bunden af grus, som kunne sejles ind til opfyldning på stranden nedenfor Klosterbakken, hvorved der blev opnået to fordele. Det pågældende hjørne, hvor farvandet kun var 25 m bredt, (se skitsen)²⁾, havde altid været meget vanskeligt at få drejet store skibe rundt om, blandt andet fordi de mistede styreevnen, når de skulle tæt til Middelgrunden³⁾.

Den anden fordel var, at grunden til en badestrand kunne laves af det opgravede grus. Un-

der den videre samtale var borgmesteren betænkelig for, om sandstranden ville blive skyllet væk med en storm, men det mente jeg ikke, for med en vestlig storm ville stranden ligge tør, og med Østlig kunne højvande blot udjævne stranden.

Da borgmesteren stadig fandt det uløseligt, tog jeg min serviet fra bordet og tegnede en skitse af det vanskelige hjørne i farvandet, som burde rettes ud, og så var der kun det økonomiske spørgsmål tilbage, men det bevirkede også, at borgmesteren tilsyneladende slog tanken ud af hovedet.

Tanken om en badestrand var dog

ikke helt skrinlagt, for en måneds tid senere blev jeg anmodet om at deltage i et møde med havneudvalget, som ønskede at drøfte sagen nærmere. Efter at udvalget havde behandlet nogle andre sager, blev jeg bedt om at give en nærmere forklaring om opbygning af en kunstig badestrand og samtidig udretning af hjørnet ved Middelgrunden. På spørgsmålet, om der var sand på Middelgrunden måtte jeg svare, at der kun var grus, men der skulle jo også først fyldes op med grus og senere lægges sand ovenpå.

En muddermaskine var meget dyr, blev der hævdet, men jeg kunne henvise til, at brødrene

Jensen fra Bogø, som var kendt med et sådant arbejde, havde en båd, der gravede op med en grab, tog den opgravede grus om bord og førte det hen til et sted, man ønskede opfyldt. Havnen lå jo ganske nær, her kunne det losses og transporteres videre til stranden som vinterarbejde, hvorved det også ville give nogen beskæftigelse til nogle af dem, der var ledige om vinteren. Først måtte vi dog sikre os, at bunden på det pågældende hjørne af Middelgrunden var rent grus.

Det blev nu vedtaget, at murermester Viggo Poulsen, som var medlem af byrådet, sammen med mig sejlede ud efter en bundprø-

ve. Vi borede et godt stykke ned i bunden og hentede en spand fuld ren grus, som Viggo Poulsen tog med ind til forevisning for havneudvalget. Der gik igen nogen tid, indtil det samlede byråd havde fået taget stilling til sagen, som nu mest var et økonomisk spørgsmål. Havneudvalget henvendte sig herefter til Brd. Jensen, Bogø, og fik et overslag over omkostningerne. Jeg husker ikke, hvor meget det kom til at koste, men det blev af byrådet vedtaget at bede Brd. Jensen afrunde hjørnet af Middelgrunden og oplosse det opgravede på havnen.

Arbejdet kom i gang, så vidt jeg husker i efteråret 1935. Gruset

blev dog ikke oplosset på havnen, for havneudvalget lod opføre en midlertidig bro ud til badehusene, hvor det blev losset direkte over i trillebøre og kørt ind til stranden. Gravebåden måtte dog først lave en uddybning til sig selv for at kunne flyde helt ind til broen og så blev grundlaget lagt til badestranden. Overfladen skulle dog være fint sand, og det fandt vi et andet sted, hvor sejlløbet trængte til en udretning.

Ude i Hesteskoen⁴⁾ begynder det egentlige smalle og de fleste steder uddybede løb mellem den første sorte to-kost og den røde etkost⁵⁾. Kommende nord fra skulle dybtgående skibe foretage et skarpt drej om to-kosten, og det havde ofte medført kritiske situationer. Havbunden er her fint sand, velegnet til at danne overfladen på badestranden.

Gravearbejdet begyndte i november og var tilendebragt sommeren efter. Det skarpe hjørne havde fået en udretning, og badestranden

havde fået fint sand ovenpå det faste underlag.

Naturligvis synker en sådan belægning noget i de første år, så der måtte fyldes på efterhånden. Dette klarede havnens egen båd Pluto⁶⁾, som ved bygningen havde fået monteret grab med motorspil, så det var ret billigt for havnen at fylde nyt sand på badestranden. Præstø havde nu fået sig en badestrand tæt ved byen til megen glæde såvel for byens egne borgere, især børn og unge som for turister.

I den dejlige varme sommer i 1973 har jeg på en dag talt op til 40 – 50 voksne, der nød badet i fjorden med påfølgende solbad på sandstranden med de små klitter, som blev beplantet med lidt marehalm for at holde fast på sandet.

Præstø 3 december 1973

Peter Elmue, lods.

Noter:

- 1) Gøngekroen - til 1953 Hotel Danmark, Adelgade 78 – 82 - nuværende Aldi.
- 2) Omtalte skitse findes ikke i ar-

kivets besiddelse.

- 3) Middelgrunden – se indsatte kortskitse fra 1943 på side 4.
- 4) Hesteskoen – se indsatte kortskitse fra 1943 på side 5.

5) To-kosten/ Et-kosten indsejlingsbøjer, der markerer indsejlingen til Præstø Fjord. Se

indsatte kortskitse.

6) Pluto – havnefogedens arbejdsbåd.

Sagen i Præstø Avis

Sagen om sandstranden behandles fortløbende i Præstø Avis i løbet af året 1935.

Avisen beskriver, hvorledes sagen tages op i forbindelse med byrådsmøder og møder i havneudvalget eller på anden måde.

I arkivet har vi gennemført aviserne og skrevet de artikler ud, der har relevans for sagen.

I det følgende gengiver vi avisens version af sagen - og den er meget nøje i tråd med Elmues beretning.

Ved gennemlæsningen af avisen faldt vi over to andre sager: En notits om en ny ophalerbedding på havnen og en sag, der fortæller noget om fritidens udfordringer i 1935. Avisen følger denne sidste sag over nogle dage i sensommeren. Denne sag er også aktuel i forhold til omtalen netop af badestranden.

Døm selv!

bm

Præstø Avis

Lørdag Aften den 27 Juli 1935

Reguleringen af Sejlløbet.

I Præstø Byråds Majmøde vedtoges det ved 1. Behandling at regulere Sejlløbet ud for Lilleholmen og anvende det opgravede fyld til en kunstig Badestrand ved Søbadeanstalten.

Det blev vedtaget at søge Statens

Støtte til gennemførelse af Badestrandsprojektet, og udvalget for fast ejendom, under hvem dette projekt sorterer, har siden arbejdet med sagen.

Nu har Byrådet ved cirkulation vedtaget en indstilling fra udvalget, hvorefter projektet bringes til udførelse, idet der skal søges tilskud til gennemførelse i henhold til lov om mellemkommunal refusion for visse arbejdsudgifter. Sa-

gen går derefter til Ministeriet.

Selve Sejløbsreguleringen må nødvendigvis foretages på én gang, men det er udvalgets hensigt, såfremt der ikke viser sig vanskeligheder ved det, at lade opfyldningsarbejdet af stranden strække sig over et længere tidsrum

Så snart Ministeriets sanktion foreligger, vil der formentlig blive taget fat på arbejdet.

* * * *

Præstø Avis

Lørdag d. 17 august 1935

Uddybningen af sejløbet

For nogen tid siden vedtog Præstø Byråd at lade foretage en uddybning og nivellering af sejløbet gennem fjorden til havnen, idet løbet flere steder ikke havde dybden 4 m.

Arbejdet blev overdraget til skipper Marcher Jensen, Bandholm, der nu er ved at tilendebringe nivelleringen

Tilsynet med arbejdet har været overdraget Lods Elmue, der for øvrigt også har foretaget pejlingen og påvist de svage punkter.

* * * *

Præstø Avis

Onsdag aften den 21 august 1935

Reguleringen af sejløbet og sandstranden ved Frederiksminde.

Som tidligere flere gange omtalt har byrådet vedtaget at lade sejløbet ind til Præstø Havn regulere således, at et knæk der findes på løbet, fjernes, hvorved dette bliver lettere at passere for større skibe. Det opgravede fyld, der nok for en stor del består af sand, skulle derefter bruges til en sandstrand, som det er tanken at anlægge ud for Frederiksminde.

Skipper Marcher Jensen, Bandholm, der har fået arbejdet overdraget, har i nogen tid været beskæftiget med andet arbejde i sejløbet ind til Præstø Havn, men i dag er han begyndt på reguleringsarbejdet.

Der skal foreløbig laves en eller to render ind til strandkanten, således at det opgravede sand dér kan sejles omtrent ind, og aflæses, hvor det skal bruges. Her bygges så et foreløbigt bolværk, som skal forhindre, at de store sandbunker skylles væk, inden de

i løbet af efteråret og vinteren bliver kørt ud over det stykke, der skal dækkes med sand. Det er nemlig tanken, efterhånden som de arbejdsløse melder sig, da at anvende disse til dette arbejde.

* * * *

Præstø Avis

Lørdag aften den 7 september 1935

Sandstranden

Som meddelt er der gravet en rende ind til det areal, hvor der ved Frederiksminde skal anlægges en sandstrand, og man havde regnet med, at der ved den grave-rende kunde slås et primitivt bolværk, bag hvilken den opgravede fyld skulle aflæsses. Men da renden er 8 fod dyb, har vand-bygningsingeniør Jacob Sørensen, som har udarbejdet projektet, tilrådet at gøre bolværket mere solidt end påtænkt. Ved cirkulation har Præstø Byråd derfor tiltrådt en bevilling på indtil 2000

kr. som udvalget kan disponere over til opførelse af bolværket. Udvalget har derefter ved en foretagen licitation overdraget bolværkarbejdet til Tømrmester H.J. Thomsen for en sum af 1699 kr. Når bolværket om ca. 14 dage færdig vil der blive taget fat på indsejlingen af fylden.

* * * *

Præstø Avis

Tirsdag aften den 8 oktober 1935

Præstø Byråd foretog mandag eftermiddag en sejlur på Fjorden, hvor afmærkninger (prikkerne) ved sejløbet blev beset.

Samtidig beså rådet de forberedende arbejder til uddybning af sejlrenden og anlæggelse af sandstranden.

* * * *

Årsmøde i lokalhistorisk arkiv

Årsmødet blev afviklet på Præstø Bibliotek tirsdag den 2. marts.

Efter at Søren Kæregaard havde forelagt årsberetningen for 2004,

forelagde Ole Fog arkivets regnskab, som umiddelbart så noget stramt ud.

I det forløbne år var der blevet mulighed for at opsætte nye reoler i arkivmagasinet med flere hylder til de indbundne udgaver af Præstø Avis, således at de gamle noget tunge bøger får lejlighed til at ligge ned på hylderne.

Salget af bogen 'Vækst og idyl - Præstø i 1900-tallet' er gået så godt, at arkivet får et kontant tilskud til fornyelse af bl.a. en eller to computere til brug i registreringsarbejdet.

Hovedprogrampunktet på årsmødet var i år Elsie Bjørklunds foredrag om Kvindevalgretsforeningen for Præstø og Omegn', der frem til grundlovsrevisionen i 1915 arbejdede for ligestilling mellem kønnene i det offentlige liv.

Op mod 40 deltagere havde valgt at høre om den tids initiativrige kvinder, som stærkt inspireret af suffragetterne i England gjorde et stort og banebrydende arbejde i kvindesagen på den tid.

Interessant at flere af disse kvinder, som således var med til at tegne kvindebevægelsen havde deres rødder i Præstø.

Den 22. marts 1907 holdt

Marie Hjelmer

'Kvindevagtlretsforeningen for Præstø og omegn' stiftende generalforsamling på Frederiksminde. Marie Hjelmer bød velkommen og indledte med at fortælle, at initiativet til foreningens oprettelse skulle tilskrives Elna Munch, hustru til den senere udenrigsminister P. Munch.

Situationen karakteriseres bedst af den kendsgerning, at eksempelvis en dame som Elna Munch, der selv var højt uddannet, altid i dagligdagen blev til/omtalt som fru dr. P. Munch.

Marie Hjelmer, der også havde

en god solid uddannelse bag sig, var gift med politifuldmægtig C. H. Hjelmer, blev formand for foreningen og i øvrigt senere landstingsmedlem.

Et andet bestyrelsesmedlem var lærerinde Fanny Ridiger, datter af fotograf Fritz Ridiger, Præstø.

Foreningen tegnede ved sin start 55 medlemmer og kunne allerede året efter mønstre 225 medlemmer.

Foreningen tilmeldte sig landsforeningen, der landet over havde fået en fornem tilslutning.

I 1908 opnåede kvinder kommunal valgret. Marie Hjelmer indvalgte i kommunalbestyrelsen O Præstø som første kvinde.

Agitationen for og imod ligestilling og også for ligeløn blev intensiveret.

Et pudsigt men nok også i dag velkendt modargument fra en ubekendt hr. S. i avisen vedrørende netop ligelønnen skal citeres her: *Kvinder skal ikke have samme Løn som Mænd. Dels har de jo Evnen til at spinke og spare – er altså mere økonomiske og be-*

høve mindre, dels kommer Fornuften i anden Række hos Kvinderne. Og som det sidste Argument for ulige løn: Man ved jo, at Manden er stærkere fysisk og dermed også åndeligt!!!'

Foreningens arbejde afsluttes med, at kvinder får valgret med den nye grundlov i 1915.

Hermed er foreningens direkte arbejdsgrundlag borte og den opløses.

Lokalt afsluttes med kaffebord med mange taler. Nana Ingerslev, der også havde været meget aktiv i foreningen holder tale om kvindebevægelsens pionerer.

En af disse Astrid Stampe Feddersen tager initiativ til oprettelse af en afdeling af Dansk Kvindesamfund, hvis formand hun er i tiden 1913 – 1918. Dansk Kvindesamfund havde eksisteret siden 1871.

Marie Hjelmer og hendes mand flytter til Ringsted, hvor han bliver politimester. Der opretter hun en kreds af Dansk Kvindesamfund, hvis landsformand hun bliver 1931 – 1936.

Spændende og interessant. bm

Præstø Avis

Tirsdag aften d. 13 august 1935

Svømmet over Præstø Fjord.

Defektrice Frk. Ebba Nielsen, Præstø Apotek (D. af blomsterhandler Konrad Nielsen "Import"). har foretaget en god svømmetur, idet hun mandag eftermiddag svømmede fra Præstø til Elnasminde tværs over fjorden. Den unge dame startede kl. 14.12 med ledsagerbåd fra sejlklubbens badeplads, og nøjagtig 3 timer efter, kl. 17.12 gik hun i land ved Elnasminde, efter at have svømmet mellem 6 og 7 km.

På turen spiste hun et par bananer og æbler. Frk. Nielsen, der er 19 år gammel, klarede svømningen uden at være synderlig træt eller anstrengt. En overgang mærkede hun krampe i det ene ben, men efter at kun en kort tid havde svømmet på ryggen, gik krampen over, så hun kunne fortsætte.

I dag mærker hun kun lidt træthed i armene.

* * * *

Præstø Avis

Mandag aften d. 19 august 1935

Ny svømning over Præstø Fjord.

Medens damerne hidtil har været de førende ved distancesvømningerne (Frk. Kragh over Storebælt og Frk. Ebba Nielsen over Præstø Fjord), begynder herrerne også at komme med. Søndag formiddag har kommis Edvaridsen hos Købmand Herluf Hansen, Præstø, således taget turen over fjorden på 2 timer 35 min. hvilket er 25 min. hurtigere end frk. Nielsen. Kommiss Edvaridsen, der ligesom Frk. Nielsen startede fra Præstø og gik i land i Elnasminde, havde egentlig planlagt også at svømme tilbage til Præstø, men skønt den første svømning ikke havde taget synderligt på kræfterne, måtte tilbageturen dog opgives på grund af det stærke tordenvejr, der indtræf i de første eftermiddagstimer.

Foruden denne var der søndag yderligere to svømninger fra den nordlige side af fjorden til Præstø.

Restauratør Lauritz Larsen, Elnasminde, gjorde turen på 2 3/4 time og bagerlærling Villy Petersen, Askov på 2 1/2 time. De tre svømmere mødte hinanden ude på fjor-

den, og de vil sikkert ikke blive de sidste, der tager turen.

* * * *

Præstø Avis

Lørdag aften den 24 august 1935

Ingen bedre? Hvem svømmer til Fed?

Det er alligevel damerne der kan.

Det var Frk. Else Kragh, der først svømmede omtrent over Store Bælt, og forleden dag tog frk. Ebba Nielsen som den første turen over Præstø Fjord.

Senere har ganske vist flere herrer gjort hende det efter, men fredag eftermiddag tog en ung dame Frk. Rosa Albertsen, (datter af afd. farvehandler A. Præstø) igen føringen, idet i hun i et stræk svømmede fra badeanstalten her i byen til Elnasminde og tilbage igen, en strækning på ca. 11½ km.

Den unge dame sprang i vandet kl. 2.45 og nåede Elnasmindes badebro kl. 5.18. Hun gik dog ikke i land, men hvilede kun 2 minutter på ryggen i vandet, hvorefter hun igen startede kl. 5.20 og

nåede Præstø kl. 8.28. Her var der samlet en del mennesker, som gav den raske svømmerske et hurra, hvad hun også fuldt ud havde fortjent.

Frk. Albertsen fortalte, at hun efter turen ikke var mere træt, end at hun kunne tage endnu en tørn, hvis det havde været nødvendigt. Men på det sidste stykke frøs hun en del, hvilket heller ikke var så underligt, da hun havde opholdt sig i vandet 5 timer og 43 minutter.

For øvrigt tog også en 14 årig skolepige, Inger Margrethe Andersen, i forgårs turen til Elnasminde, en ganske god tur, navnlig når der tages hensyn til hendes alder.

* * * *

Præstø Avis

Mandag aften den 26 august 1935.

Hvem svømmer nu til Fed?

Endnu en Fjordsvømning og på rekordtid.

Bagerlærling Villy Petersen, Askov, der forleden svømmede turen fra Elnasminde og til

Præstø, tog turen både frem og tilbage på rekordtid, 4 timer og 44 minutter.

Til sammenligning tjener at Frk. Albertsen, som præsterede en god svømning, brugte 4 timer og 41 minutter.

* * * *

Præstø Avis

Tirsdag aften den 27 august 1935

Mere Fjordsvømning.

Den Fedsvømmer, vi forleden ef-

terlyste, har nu allerede meldt sig, idet Frk. Hilda Jochumsen (datter af fiskeeksportør Jochumsen, Præstø) Søndag eftermiddag tog den godt 8 km lange tur fra Præstø til Fedhavnen. på 3 timer 45 min.

I øvrigt er der indløbet en fejl i vor omtale af den sidste Fjordsvømning Frk. Rosa Albertsen brugte 5 timer 41 min. til turen Præstø - Elnasminde og tilbage til Præstø.

* * * *

Generalforsamling i Lokalhistorisk forening

Lokalhistorisk Forening for Præstø Kommune har holdt generalforsamling i Bernhards Aktivitetshus. Da beretningen og regnskabet var godkendt løftede bestyrelsen sløret for nogle af de planlagte aktiviteter i 2004.

Der lægges ud med et møde med Frits Fabricius, der vil fortælle om livet på en herregård i tyverne og

trediverne, set med drengeøjne.

Foredraget er nu af holdt. Se omtalen på side 15.

Forsommerturen i egne biler går til Kragevig lørdag den 29. maj, og den 28. oktober er der fastlagt et foredrag af museumsinspektør for Næstved Museum, Palle Birk Hansen, der vil tale om det gamle Præstø.

'Blev Præstø grundlagt af Skovkloster i Næstved?'

Efter generalforsamlingen viste Ole E. Hansen en gammel interessant film med Julius og Hans Jørgen Knudsen fra Pottemageriet ved Rødeled. Filmen viser minutiøst, hvordan Julius K. drejer de forskellige dunke, fade og krukker, som stadig er repræsenteret i vareudbuddet på nutidens pottemageri på Rødeled.

Bestyrelsen i Lokalhistorisk Forening for Præstø Kommune har konstitueret sig efter foreningens generalforsamling.

Knud Holm Nielsen er formand, Ole E. Hansen er næstformand, Kim Pedersen er kasserer, Dorte Worsøe sekretær og Ralf Søgaard Mortensen er menigt bestyrelsesmedlem. Inger Weber og Mogens Knudsen, der er nyvalgt, er suppleanter. Knud Holm Nielsen

---

Livet på en herregård i gamle dage

På en levende og spændende måde fortalte Frits Fabricius om livet på Nysø i hans barndom.

Hvor vi i dag, når vi passerer Nysø oplever en affolket verden og måske en enkelt gang sanser en stor maskine i gang med arbejdet, var der da Frits var dreng liv, så det sydede.

Børnene indgik helt naturligt i de voksnes arbejde, enten det var med islænderen at hente varer i byen eller bringe heste til skoning hos smeden eller på anden måde.

Ind imellem levede de da heldigvis også deres eget liv - at sejle på isflager, springe fra flage til flage eller i flok skulder ved skul-

der lave "isbølge" til fjordisen brast.

Fordraget blev understøttet af velvalgte billeder, der fortalte i detaljer om stedets indretning, og hvorledes arbejdet foregik.

Et eksempel kan være såmaskinen, der blev trukket af fire heste og måtte have tre mand til at styre processen.

Heldigvis lykkedes det at fange såvel foredrag som efterfølgende spørgsmål på 'minidiskmann' til glæde for eftertiden. bm

'Vækst og Idyl - Præstø i 1900-tallet.'

Det er vanskeligt at undgå fejl i en bog af et omfang som Præstø's nye historiebog.

Fra læsere og anmeldere er der forløbig indløbet nedenstående forslag til rettelser.

Vi siger tak for hjælpen og opfordrer til, at de, der finder store eller små ting, der bør rettes, sender redaktionen et par ord eller afleverer en lille beskrivelse til lokalarkivet i biblioteket.

Venlig hilsen Bent U. Mortensen

Rettelsesblad til

'Vækst og Idyl - Præstø i 1900-tallet' af Klavs Holm:

Side/spalte/linie: Formulering
Rettelse   Kommentar

63 - 2 - 5 f.n.:   Danjoller *rettes til* damjoller

79 - 2 - 4 f. n.:   Carl Senestrøm *rettes til* Carl Schenstrøm.

84 - 1 - 7 f.n.: - de *rettes til*
De

110 - 1 -:   Byen havde . . .

Det nævnes ikke i afsnittet, at Poul Villumsen er læge i byen. Nok fra 1937 - 1966. Han afløses af Arne Grønholm.

110 - 1 - 24 f.o.:   Jens Hansen
rettes til   Hans Jensen

H.J. bygger klinikken på adressen Vesterbro 2.

Bent Jensen overtager i samarbejde med Finn Normander klinikken efter sin far H.J. 1981.

112 - 1 - 5 f.o.:   støtte *rettes til*
støtte

112 - 1 - 25 f.o.:   have *rettes til*
være

137 - billedtekst: Michelsen *rettes til* C. O. Michaelsen; uidentificeret *rettes til* Jørgen Erik Jensen; Erik Dalby *rettes til* Jørgen Dalby.

149 - 2 - 1 f.n.   åbnede op *rettes til* åbnede   bm